

ACC. N:R. M.10818:1-9.

Landskap: Östergötland Upptecknat av: se svaren!
Härad: Kinda Adress: .....
Socken: Div. socknar Berättat av: .....
Uppteckningsår: 1948. Född år ..... i .....

Hämtak (svar i LUF 62.) s. 1-9.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Skriv endast på denna sida!

Dalhems m. ?
Kinds bod ?
303
424
Ög ?
Hj. Justis ?
(Lu F 63)

226/219 ab

FOLKLIVSARKIVET
Institutionen för folkvård
ning vid Lunds universitet

Till Kommunalnämndsordföranden. M. 10818:1. Småt.

Folklivsarkivet i Lund företager för närvarande en undersökning av det s.k. skånska halmtaket och dess förekomst även i angränsande landskap. Detta halmtak kännetecknas som bekant därav att det tillverkas av långhalm, slagtröskad eller åstadkommen på annat sätt, som medelst vidjor eller (numera) tråd av något slag bindes fast vid underlaget, vilket utgöres av läkten. Det skiljer sig härigenom från mellansvenska och nordsvenska halmtakstyperna, vid vilka halmen icke bindes vid underlaget utan fasthålls av utanpå taket lagda, tvär- eller längsgående träställningar i takets hela utsträckning. Folklivsarkivet skulle bli Eder stor tack skyldigt ifall Ni ville vara detsamma behjälpligt dels genom att - möjligast omgående - meddela namn och adress å (även äldre!) personer i Eder församling, som kunna lägga dylika bundna halmtak, dels genom att besvara nedanstående fråga (stryk därvid det ej lämpliga!). Frankerat svarskuvert bifogas.

Lund i januari 1948
Sigfrid Svensson
Professor, föreståndare
för Folklivsarkivet i Lund.

Fråga: Förekommer bundet halmtak i Eder församling?
Svar: ~~Ja~~. Nej. ~~Talrikt, sparsamt, enstaka.~~
Adresser å taktäckare:

Halmtak förekommer mig veterligen inte numera inom kommunen
Någon taktäckare som täcker med halm känner jag inte.

Fagerdal, Åtvidaberg den 11/2 1948.

[Handwritten signature]
Ord. f. i Dalhem m. Komm. nämnd.

225/216 c

Acc. nr M. 10818:2.

LUF 62

421

Uppgifterna hänföra sig till

Landskap: Östergötland

Härad: Kivika

Socken: Flau

Uppteckningsår: 1948

Uppgifterna lämnade av

Namn: A. M. Samuelsson

Adress: Kristineberg Klaru

Födelseår och födelseort: 1881 Pannskarna Holm.
Löv

Folklivsarkivet i Lund beder Eder härmed vara vänlig besvara nedanstående frågor i och för en undersökning rörande de i snabbt försvinnande stadda halmtaken. Vi vilja medan ännu tid är söka rädda åt kommande tider kunskapen om halmtaken, deras förfärdigande, förekomst och egenskaper. Vi äro tacksamma för korta, tydligt och helst med bläck skrivna svar på *alla* frågorna. Numrera svaren efter frågorna. Frankokuvret för svaret bifogas.

Frågor:

1. Finns å Eder trakt halmtak eller vasstak?
2. Äro (voro) dessa bindetak, d.v.s. sådana där halmen (vassen) är (var) bunden vid underlaget medelst vidjor, snöre, järntråd eller på annat sätt?
3. Eller äro (voro) de av löst pålagd ej slagtröskad halm som hålles (hölls) kvar av pålagda träkonstruktioner?
4. Hur pass vanliga äro (voro) dessa bundna tak i procent räknat?
  - a. för närvarande?
  - b. för 10 år sedan?
  - c. för 20 år sedan?
  - d. för 50 år sedan?
5. Användas (användes) takkäppar?

Svar:

*Nej inte på de senaste 50
åren*

nej heller sållan

M. 10818:3.

16. Har Ni hört omtalas eller sett att man borrat hål i vindske-
darna till fäste för takkäggar?
Var och när brukades detta?
Angiv om möjligt stället.
17. Lägges (lades) taket på läkt
eller på ravel (raft)?
18. Användas (användes) dessa tak
även på boningshusen?

19. Är Ni villig att eventuellt be-
svara ett utförligare frågeformu-
lär (som i så fall honoreras om
så önskas)?
20. När och var har Ni varit verk-
sam som taktäckare?
21. Har Ni även annat yrke?
Vilket?

OBS! Skulle Ni ej få plats med alla svaren på detta papper så bedes Ni vänligen skriva återstoden på ett löst papper av samma format. Använd även helst ett löst papper därest Ni vill göra någon förtydligande teckning. Och sänd gärna in svaret så snart som möjligt — det underlättar arkivets arbete.

Han ej beskriva något, by när jag
var 7-8 år då fanns det halmbalk-
na ladugårdar, de var av både
bunden med vedjar och pilogda med
slavar, de bundna träer varade dub-
belt mat andra. Jag har betat vid en
gubbe som är 90 år, när han kunde
inget berättat

225/217c

Acc. nr M 0818:4

LUF 62

422

Uppgifterna hänföra sig till

Landskap: Östergötland

Härad: Kinda

Socken: Hycklinge

Uppteckningsår: .....

Uppgifterna lämnade av

Namn: Conrad Ergin ✓

Adress: Hycklinge

Födelseår och födelseort: .....

Folklivsarkivet i Lund beder Eder härmed vara vänlig besvara nedanstående frågor i och för en undersökning rörande de i snabbt försvinnande stadda halmtaken. Vi vilja medan ännu tid är söka rädda åt kommande tider kunskapen om halmtaken, deras förfärdigande, förekomst och egenskaper. Vi äro tacksamma för korta, tydligt och helst med bläck skrivna svar på alla frågorna. Numrera svaren efter frågorna. Frankokuvvert för svaret bifogas.

Frågor:

1. Finns å Eder trakt halmtak eller vasstak?
2. Äro (voro) dessa bindetak, d.v.s. sådana där halmen (vassen) är (var) bunden vid underlaget medelst vidjor, snöre, järntråd eller på annat sätt?
3. Eller äro (voro) de av löst pålagd ej slagtröskad halm som hålles (hölles) kvar av pålagda träkonstruktioner?
4. Hur pass vanliga äro (voro) dessa bundna tak i procent räknat?
  - a. för närvarande?
  - b. för 10 år sedan?
  - c. för 20 år sedan?
  - d. för 50 år sedan?
5. Användas (användes) takkäppar?

Svar:

Nej

423

226/214a

M. 10818:5.
Kisa v. Kivda b.d. Ög.

LUF 62

FOLKLIVSARKIVET
Institutionen för folklivsforsk-
ning vid Lunds universitet

Till Kommunalnämndsordföranden.

i Kisa

Folklivsarkivet i Lund företager för närvarande en undersökning av det s.k. skånska halmtaket och dess förekomst även i angränsande landskap. Detta halmtak kännetecknas som bekant därav att det tillverkas av långhalm, slagtröskad eller åstadkommen på annat sätt, som medelst vidjor eller (numera) tråd av något slag bindes fast vid underlaget, vilket utgöres av läkten. Det skiljer sig härigenom från mellansvenska och nordsvenska halmtakstyperna, vid vilka halmen icke bindes vid underlaget utan fasthålls av utanpå taket lagda, tvär- eller längsgående träställningar i takets hela utsträckning. Folklivsarkivet skulle bli Eder stor tack skyldigt ifall Ni ville vara detsamma behjälpligt dels genom att - möjligast omgående - meddela namn och adress å (även äldre!) personer i Eder församling, som kunna lägga dylika bundna halmtak, dels genom att besvara nedanstående fråga (stryk därvid det ej lämpliga!). Frankerat svarskuvert bifogas.

Lund i januari 1948
Sigfrid Svensson
Professor, föreståndare
för Folklivsarkivet i Lund

Fråga: Förekommer bundet halmtak i Eder församling?

Svar: ~~XXX~~ Nej. Talrikt, sparsamt, enstaka.

Adresser å taktäckare:

229/215d

Acc. n:r M 10818:6.

LUF 62

427⁶

Uppgifterna hänföra sig till

Landskap: Östergötland

Härad: Kunda

Socken: Kättilstada

Uppteckningsår: 1948

Uppgifterna lämnade av

Namn: J. Axel Lundberg

Adress: Kättilstada

Födelseår och födelseort: 11 maj 1886

Folklivsarkivet i Lund beder Eder härmed vara vänlig besvara nedanstående frågor i och för en undersökning rörande de i snabbt försvinnande stadda halmtaken. Vi vilja medan ännu tid är söka rädda åt kommande tider kunskapen om halmtaken, deras förfärdigande, förekomst och egenskaper. Vi äro tacksamma för korta, tydligt och helst med bläck skrivna svar på alla frågorna. Numrera svaren efter frågorna. Frankokuvret för svaret bifogas.

Frågor:

1. Finns å Eder trakt halmtak eller vasstak?
2. Äro (voro) dessa bindetak, d.v.s. sådana där halmen (vassen) är (var) bunden vid underlaget medelst vidjor, snöre, järntråd eller på annat sätt?
3. Eller äro (voro) de av löst pålagd ej slagtröskad halm som hålles (hölls) kvar av pålagda träkonstruktioner?
4. Hur pass vanliga äro (voro) dessa bundna tak i procent räknat?
  - a. för närvarande?
  - b. för 10 år sedan?
  - c. för 20 år sedan?
  - d. för 50 år sedan?
5. Användas (användes) takkäppar?

Svar:

Nej

-

-

-

-

-

-

-

227/2156-216a

Acc. n:r M4 0818: 7.

LUF 62

4
425

Uppgifterna hänföra sig till

Landskap: Östergötlands

Härad: Kinda

Socken: Oppeby

Uppteckningsår: 1948.

bb - 2 kvar!

Uppgifterna lämnade av

Namn: Elliot Andersson

Adress: Björkfors

Födelseår och födelseort: 1890-Ryda

Folklivsarkivet i Lund beder Eder härmed vara vänlig besvara nedanstående frågor i och för en undersökning rörande de i snabbt försvinnande stadda halmtaken. Vi vilja medan ännu tid är söka rädda åt kommande tider kunskapen om halmtaken, deras förfärdigande, förekomst och egenskaper. Vi äro tacksamma för korta, tydligt och helst med bläck skrivna svar på alla frågorna. Numtera svaren efter frågorna. Frankokuvvert för svaret bifogas.

Frågor:

1. Finns å Eder trakt halmtak eller vasstak?
2. Äro (voro) dessa bindetak, d.v.s. sådana där halmen (vassen) är (var) bunden vid underlaget medelst vidjor, snöre, järntråd eller på annat sätt?
3. Eller äro (voro) de av löst pålagd ej slagtröskad halm som hålles (hölls) kvar av pålagda träkonstruktioner?
4. Hur pass vanliga äro (voro) dessa bundna tak i procent räknat?
  - a. för närvarande?
  - b. för 10 år sedan?
  - c. för 20 år sedan?
  - d. för 50 år sedan?
5. Användas (användes) takkäppar?

Svar:

Nej, finnes ej i denna kommun.

227/2/56 - 2/6a

M. 10818:8.

FOLKLIVSARKIVET
Institutionen för folklivsforskning
vid Lunds universitet

LUF 62

= 424!

~
Og.

Kinda lid
Oppoby sv.

Till Kommunalnämndsordföranden.

i Oppoby

Folklivsarkivet i Lund företager för närvarande en undersökning av det s.k. skånska halmtaket och dess förekomst även i angränsande landskap. Detta halmtak kännetecknas som bekant däruv att det tillverkas av långhalm, slagtröskad eller åstadkommen på annat sätt, som medelst vidjor eller (numera) tråd av något slag bindes fast vid underlaget, vilket utgöres av läkten. Det skiljer sig härigenom från mellansvenska och nordsvenska halmtakstyperna, vid vilka halmen icke bindes vid underlaget utan fasthålls av utanpå taket lagda, tvär- eller längsgående träställningar i takets hela utsträckning. Folklivsarkivet skulle bli Eder stor tack skyldigt ifall Ni ville vara detsamma behjälpligt dels genom att - möjligast omgående - meddela namn och adress å (även äldre!) personer i Eder församling, som kunna lägga dylika bundna halmtak, dels genom att besvara nedanstående fråga (stryk därvid det ej lämpliga!). Frankerat svarskuvert bifogas.

Lund i januari 1948
Sigfrid Svensson
Professor, föreståndare
för Folklivsarkivet i Lund

Fråga: Förekommer bundet halmtak i Eder församling?

Svar: ~~Ja~~. Nej. Talrikt, sparsamt, enstaka.

Adresser å taktäckare: *Fimmisinge.*

5
426

227/2150

Acc. n:r M. 0818:9.

LUF 62

Uppgifterna hänföra sig till
Landskap: *Astergårdland*
Härad: *Kinda herad*
Socken: *V. Eneby*
Uppteckningsår: *1948*

Uppgifterna lämnade av
Namn: *Stigo Larsson*
Adress: *Lugård Vinsjö*
Födelseår och födelseort: *3/3 1887 D.*

Folklivsarkivet i Lund beder Eder härmed vara vänlig besvara nedanstående frågor i och för en undersökning rörande de i snabbt försvinnande stadda halmtaken. Vi vilja medan ännu tid är söka rädda åt kommande tider kunskapen om halmtaken, deras förfärdigande, förekomst och egenskaper. Vi äro tacksamma för korta, tydligt och helst med bläck skrivna svar på alla frågorna. Numrera svaren efter frågorna. Frankokuvret för svaret bifogas.

Frågor:

1. Finns å Eder trakt halmtak eller vasstak?
2. Äro (voro) dessa *bindetak*, d.v.s. sådana där halmen (vassen) är (var) bunden vid underlaget medelst vidjor, snöre, järntråd eller på annat sätt?
3. Eller äro (voro) de av löst pålagd ej slagtröskad halm som hålles (hölles) kvar av pålagda träkonstruktioner?
4. Hur pass vanliga äro (voro) dessa bundna tak i procent räknat?
  - a. för närvarande?
  - b. för 10 år sedan?
  - c. för 20 år sedan?
  - d. för 50 år sedan?
5. Användas (användes) takkäppar?

Svar:

Förekommer ej

På de senaste 50 åren har halmtak ej förekommit.

*Räknas ej som manuskriptside
9a*

- 16. Har Ni hört omtalas eller sett att man borrat hål i vindskejderna till fäste för takkäggar? Var och när brukades detta? Angiv om möjligt stället.

- 17. Läggas (lades) taket på läkt eller på ravel (raft)?

- 18. Användas (användes) dessa tak även på boningshusen?

- 19. Är Ni villig att eventuellt besvara ett utförligare frågeformulär (som i så fall honoreras om så önskas)?

- 20. När och var har Ni varit verksam som taktäckare?

- 21. Har Ni även annat yrke? Vilket?

Torke ej vara nöjat att besvara vad Bensen beträffar.

OBS.! Skulle Ni ej få plats med alla svaren på detta papper så bedes Ni vänligen skriva återstoden på ett löst papper av samma format. Använd även helst ett löst papper därest Ni vill göra någon förtydligande teckning. Och sänd gärna in svaret så snart som möjligt — det underlättar arkivets arbete.